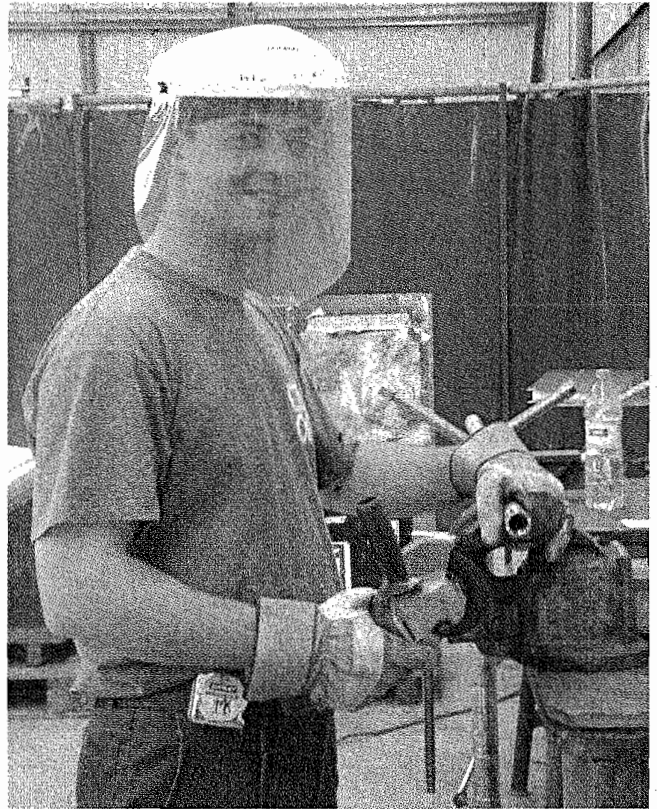

Veiligheid en welzijn, er wordt veel gedaan om deze zaken gemeengoed te maken op de werkvloer. Wetgeving, informatie, advies, opleidingen, ze zijn voor iedereen bereikbaar. Maar de basis voor een goed werkend welzijnsbeleid houdt meer in dan enkele instructies op papier zetten of een cd-rom met raadgevingen over welzijn op het werk binnenhalen. Sleutels tot succes zijn betrokkenheid op alle niveaus en interne motivatie. Louis Schraepen, preventieadviseur bij Ensysta, houdt een pleidooi voor inzet, en niet aflatende aandacht voor welzijn op het werk.

Ensysta: betrokkenheid op alle niveaus

Ensysta

Ensysta levert installaties in de voedings-, farmaceutische en fijnchemiesector. Het bedrijf staat in voor het ontwerp en de uitvoering van de vereiste installaties voor de bereiding van het gewenste product. Ook de plaatsing van de installatie bij de klant gebeurt door Ensysta. Er zijn vestigingen in Leuven, Nederland en Shanghai. Op de hoofdzetel in Leuven zijn 230 personen tewerkgesteld.

Het begin van de weg

De aandacht voor veiligheid en welzijn op het werk is het laatste decennium enorm toegenomen. Bij Ensysta werd die evolutie nog ondersteund door een directeurswissel. De persoon die in 1994 de leiding overnam, had de hele ladder in het bedrijf doorlopen, vanaf de werkvloer tot de directeursstoel. Deze achtergrond zou belangrijk blijken bij de mentaliteitswijziging die volgde in het bedrijf. Een erfenis van vroeger - die zo goed als algemeen was in de bedrijfswereld en in de maatschappij tout court - was de lagere positie van de arbeiders, niet alleen materieel maar ook in aanzien. Cru gesteld deed het welzijn van de arbeider er een aantal jaren niet zoveel toe. De vorige directeur had dit van nabij beleefd toen hij als jonge bediende (tekenaar) werkte. Deze ideeën hebben in de laatste jaren een serieuze verandering ondergaan, maar een mentaliteitswijziging is een werk van lange adem.

Duidelijke signalen

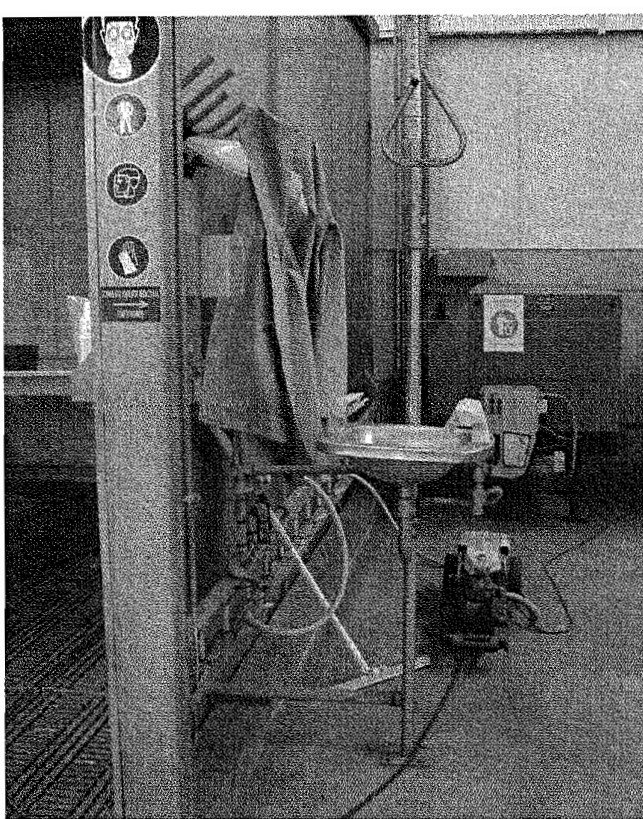
Om de werknemers te doen geloven dat het menens is met de zorg van de bedrijfsleiding voor het welzijn van iedereen, is het belangrijk te laten aanvoelen dat het management het eerlijk meent. Het is niet makkelijk om mensen daarvan te overtuigen, zeker als dit een mentaliteitswijziging inhoudt. Eenmalige woorden sorteren geen enkel effect. Enkel het voorbeeld van het

management en volgehouden inspanningen leiden tot resultaat. De bedrijfsleiding heeft geld en tijd in veiligheid en welzijn gestoken, en zo getoond dat het om meer ging dan slogans en woorden. Vanaf 1994 werd een voltijdse betrekking voor veiligheid en welzijn vrijgemaakt, en er ging geld naar veiligheidsopleidingen, er kwam ongevalsonderzoek en veiligheidsinstructiekaarten,.... Dit resulteerde in 1997 in het behalen van het VCA-certificaat. Gaandeweg heeft het veiligheids- en welzijnsbeleid vorm gekregen, met een duidelijke daling van de ongevallencijfers als rechtstreeks gevolg.

In de praktijk

Ensysta heeft verschillende werven, verspreid over het hele land. Wanneer een project binnenloopt, maakt de projectmanager al dan niet in samenwerking met de preventieadviseur een veiligheidsplan op dat de sitemanager dan implementeert. Maandelijks komen deze sitemanagers op kantoor binnen om alles met de preventieadviseur te overlopen. De gemiddelde duur van een werf is vijf à zes maanden, al kan die variëren van één week tot twee jaar. Bij de opstart van de werf krijgt de hele groep die daar aan de slag zal gaan een informatiesessie over de grootste risico's op de werf, de getroffen maatregelen en de te volgen procedures. Bijvoorbeeld voor het openmaken van leidingen. Altijd bestaat het risico dat er nog gevaarlijke stoffen in de leidingen aanwezig zijn, al heeft het bedrijf waarin de Ensysta-installatie geplaatst wordt, de garantie gegeven dat de leidingen leeg zijn. Het personeel van Ensysta moet een welbepaalde procedure volgen, om onaangename verrassingen te voorkomen. Een ander veel voorkomende risicovolle situatie is het werken in besloten ruimtes. Ook hiervoor bestaan procedures.

Maandelijks doet de werfleider inspecties op de werf. De werknemers kunnen dan hun opmerkingen kwijt over onveilige toe-

standen en voorstellen formuleren om het risico te vermijden of te verminderen. De 12 VCA-hoofdstukken dienen maandelijks als input voor de werfleidersvergaderingen en de toolboxmeetings. Aansluitend bij de topic van de maand of naar aanleiding van een bepaald voorval worden specifieke gevaren voor de activiteiten van Ensysa aangehaald (zie kader).

Van globaal preventieplan naar toolboxmeeting

Uit het globaal preventieplan worden jaarthema's gedistilleerd. Die komen op iedere toolboxmeeting onder de aandacht. De toolboxmeeting is immers de enige manier om een groot aantal van de monteurs iedere maand te bereiken.

Dit jaar is het jaarthema werken op hoogte. Op iedere toolboxmeeting wordt een stand van zaken meegedeeld over het aantal vallen. Daarna overloopt de verantwoordelijke een aantal punten over werken op hoogte en plaatst die extra in de kijker. In concrete termen is dat bijvoorbeeld:

- werken met hoogtewerkers door opgeleide personen;
- stellingen opbouwen door specialisten;
- orde en netheid op de werkvloeren van de stellingen;
- stelling hoger dan 4,5 m: extra steunen;
- invullen van de stellingkaart;
- ladders altijd in orde;
- ladders enkel gebruiken waarvoor ze dienen;
- ladders met meer dan 25 sporten steeds boven vastmaken.

Risico's

De grootste risico's waar Ensysa mee geconfronteerd wordt, zijn het vallen van hoogte en de ongevallen op de weg. Vallen van hoogte komt in elke toolboxmeeting aan bod, zodat het constant in de hoofden van de werknemers aanwezig is.

De werknemers kloppen vaak lange dagen, zeker als de werven op een behoorlijke afstand van de thuisbasis verwijderd zijn. Dat betekent vroeg vertrekken en laat terugkeren. De afspraak is dat er steeds iemand van de meerrijders wakker blijft zodat de chauffeur niet de enige wakkere aan boord is. Probleem blijven evenwel de activiteiten waar een werknemer alleen de klus gaat klaren. Hiervoor is het moeilijk een oplossing te vinden.

Op kantoor scoorden rugklachten in het verleden behoorlijk hoog. Er is geïnvesteerd in ergonomische stoelen en sindsdien is dat probleem spectaculair gedaald. Ook op de werven bestaat uiteraard het risico voor rugklachten, zeker als er zware stukken te manipuleren zijn. Cruciaal hier is erop te hameren dat de werknemers zelf veel in handen hebben om rugklachten te voorkomen, hen te doen inzien dat het, na de nodige instructies en opleiding, in hun handen ligt in hoeverre ze hun gezondheid proberen te vrijwaren.

De risicoanalyses zijn in handen van een werkgroep. Jaarlijks wordt deze analyse herzien en aangevuld indien noodzakelijk. De huidige leden zijn een project engineer, een monteur van het atelier, een site manager, het hoofd logistiek en de preventieadviseur. Regelmatig komen er nieuwe personen in de werkgroep (behalve de preventieadviseur). De werkgroep past de Kinneymethode toe.

Onthaal

Nieuwe werknemers gaan allemaal bij de directeur en bij de preventieadviseur langs. De dienst personeel, de preventieadviseur en een vakbondsafgevaardigde geven hen een halve dag uitleg over de structuur van het bedrijf, de vakbonds aanwezigheid en veiligheid. Hierover krijgen ze een brochure mee, want wanneer iemand overspoeld wordt met informatie, blijft meestal niet veel hangen. De brochure is voor de nieuwe werknemer dan een manier om alles achteraf nog eens te overlopen. Binnen de zes maanden is hij of zij ingeschreven bij Louis Schraepen voor een VCA-opleiding van zes halve dagen, waarop een examen volgt.

Comité

Het comité PBW vervult bij Ensysa zijn taak meer dan naar behoren. De afgevaardigden zijn werknemers die hun sporen verdiend hebben en hun betrokkenheid bij de zaak op een positieve manier uiten. In bepaalde bedrijven gebeurt het al eens dat een postje in het comité nagestreefd wordt om in de eerste plaats te genieten van de bijhorende bescherming. Dit soort gevallen weert de vakbondsdelegatie binnen Ensysa met succes af. De gevolgde strategie is niet die van de harde confrontatie, maar wel het streven naar een constructieve samenwerking met de bedrijfsleiding. De werknemers spelen hun vragen en bemerkingen door naar de comitéleden. Die brengen de aangehaalde punten op de comitévergaderingen naar voren. De opvolging ervan wordt teruggekoppeld naar de basis.

Interne motivatie

Wanneer er zich een incident of ongeval voordoet, wordt er niet op zoek gegaan naar schuld. Ook hier heeft een omkering van de cultuur plaatsgevonden: er wordt gezocht naar de oorzaken, niet naar schuld of een reden om verwijten te formuleren. Op die manier komt er meer vertrouwen, spreken de werknemers

meer openlijk over gevaarlijke toestanden, wordt er minder verdoezeld en is het mogelijk knelpunten op te sporen vóór er (zwaardere) ongevallen gebeuren. Dat neemt niet weg dat er soms grove nalatigheden worden vastgesteld. In zo'n geval volgt een gesprek met de preventieadviseur waarbij het er niet om draait om schuld aan te wijven maar om na te gaan waarom de

veiligheidsmaatregelen niet nageleefd zijn. De persoon overtuigen en intrinsiek motiveren is immers een betere garantie voor veiligheid dan schrik voor controle. •

ENSYSTA

VEILIGHEIDSI NSTRUCTIEKAART LASPOSTEN (met vermelding types)

Overzicht veiligheidsvoorschriften

1. Algemene veiligheidsvoorschriften

- Deze lasposten zijn van het type MIG en kunnen dus aangewend worden om MMA te lassen. Enkel indien MMA wordt toegepast is de plaatselijke afzuiging verplicht.
- Raadpleeg de algemene veiligheidsinstructies van de werkplaats.
- Hou de ruimte rond de laspost vrij.
- Plaats voldoende afschermingen om collega's niet te hinderen.
- Steeds de noodzakelijke aangepaste PBM's bij gebruik van de laspost.
- Draag geen synthetische kledingstukken.
- Trek altijd de primaire stekker uit het stopcontact vooraleer u het apparaat opent.
- Gereedschappen mogen alleen op onderdelen gebruikt worden als de spanningstoevoer afgesloten is en de condensatoren zijn ontladen.
- Verwijder nooit de stalen behuizing van de HF ontstekingsunit beplakt met een waarschuwingslabel "Opgelet, doodsgevaar." Dit mag enkel gebeuren door een gekwalificeerde elektriker.

2. Veiligheidsvoorschriften bij normale werking

- Vergewis u van de juiste spanning en aardingsnet voor het aanschakelen.
- Wijzig nooit de bedrading van de stopcontacten.
- Bij noodzakelijke wijziging : raadpleeg een elektriker.
- Controleer regelmatig de aarding en de aardleiding van de laspost, laat dit doen door een ervaren elektriker.
- Plaats de rookgasafzuiging.
- Open de gasfles en regel de gasdruk.
- Bevestig uw lasflessen aan de laskar of aan de wand.
- Bij vervanging de lasflessen voorzien van veiligheidsschroef dop en opbergen op voorziene plaats.
- Sluit de massaklem zo kort mogelijk bij de te lassen plaats aan, zorg voor een goede geleiding.
- Gebruik bij het voorlopig hechten eveneens de laskap.
- Voorzie uw laskap van het juiste beschermingsglas voor uw ogen. Raadpleeg hiervoor uw atelierverschuldigde.
- Voorlopig hechten goed verzorgen, zodat geen breuken ontstaan en stukken naar beneden vallen.
- Bij het beëindigen van het werk laskap opbergen, afzuiging stop zetten, fles dicht draaien en stroom uitschakelen.

3. Veiligheidsvoorschriften bij noodgevallen

- Bij defect of abnormale werking van de laspost, de stroom uitschakelen en de atelierverschuldigde verwittigen.
- Bij electrocussie onmiddellijk de PA verwittigen, de stroom onderbreken en toestel laten herstellen.
- Bij brandwonden onmiddellijk EHBO starten. "Water, de rest komt later".
- Bij lasogen arts raadplegen.

4. Bijzondere aandachtspunten

- Dagelijkse inspectie van de lastang, de massaklem, de bekabeling, de gas slang en de stekker.
- De laskap controleren.
- Verwijder alle brand- en explosiegevaarlijke stoffen in de omgeving van de laspost.
- Bescherm uw ademhaling en gebruik de lasrookafzuiging bij MMA lassen.
- Gebruik altijd de aangepaste PBM's, ook bij kortstondig lassen.
- Voorlopig hechten goed verzorgen zodat de stukken niet loskomen.
- Gebruik aangepaste hulpmiddelen bij het manipuleren van zware stukken.
- Beschadig uw laskabels niet tijdens het lassen.
- Vermijd het staan in waterplassen of op het te lassen materiaal, gebruik hiervoor toestellen met een nullastspanning lager dan 50 V.
- Niet gebruiken in tanks of in plaatsen met een verhoogd risico.

Ref : LSC/2001

Preventieadviseur Ensysta :